

Aan:
Het Ministerie van Economische Zaken
Tav de Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Zoetermeer, 31 januari 2014

Betreft: Consultatie Ministeriële Regeling Gassamenstelling

Geachte heer Kamp,

Graag maken wij hierbij gebruik van de gelegenheid om te reageren op de consultatie Ministeriële Regeling Gassamenstelling. Dit is een gezamenlijke reactie van de volgende brancheverenigingen: de Bond van Fabrikanten en importeurs van en Groothandelaren in Gas- en Oliebranders (FIGO), de Groep van Fabrikanten en Importeurs van Beveiligings- en Regelapparatuur voor verwarmingstoestellen (GBR), de Vereniging van Fabrikanten en Importeurs van Direct Gestookte Luchtverwarmers (VDL), de Vereniging Leveranciers van Elektrische, Direct- en Indirect gestookte Boilers (VEDIB), de Vereniging van Nederlandse Fabrieken van Ketels voor Centrale Verwarming (VFK), de Vereniging van Fabrikanten en Importeurs van Gasgestookte Stralingstoestellen (VGS) en de Vereniging van Leveranciers van Huishoudelijke Apparaten in Nederland (VLEHAN), (hierna: branches) op de concept Regeling van de Minister van Economische Zaken tot vaststelling van regels voor de gassamenstelling in het kader van de uitgeschreven consultatie.

De branches verwelkomen en ondersteunen de komst en noodzaak van een nadere regeling van de gassamenstelling nu bij een groeiende diversiteit in herkomst van gas eerdere vooronderstellingen omtrent de samenstelling hiervan niet meer als vanzelfsprekend gelden.

De constante gassamenstelling heeft de ontwikkeling van zeer schone en zuinige verwarmingstoestellen mogelijk gemaakt: door o.a. een groot modulatiebereik zijn hoge rendementen en lage NO_x-emissies mogelijk geworden, hetgeen door bijvoorbeeld de VFK vrijwillig is vastgelegd in de Gaskeur eisen. Deze verworvenheden sluiten nog altijd naadloos aan bij de nationale en Europese beleidsdoelstellingen ten aanzien van CO₂- en NO_x-uitstoot. De constante gaskwaliteit is een belangrijke voorwaarde geweest om dit op een veilige, doelmatige en betrouwbare manier te kunnen realiseren. De lijn in de concept ministeriële regeling om ook bij nieuwe bronnen van gasinvoeding met hun nieuwe kansen en nieuwe bedreigingen de constante kwaliteit voor de G-band (die het overgrote deel van het gebruik voor ruimteverwarming voorziet) te bestendigen en borgen, verdient grote waardering.

Op enkele punten van de concept regeling willen de branches echter opmerkingen maken, met name aangaande de Wobbe-band van H-gas en het zwavelgehalte.

1. Wobbe-band van H-gas

Het H-gasnet voor een beperkt aantal grootverbruikers wordt hoofdzakelijk gebruikt voor industriële processen. Echter tal van deze grootverbruikers voeden ook hun normale ruimteverwarmingsapparatuur met dit gas. De betreffende toestellen zijn weliswaar geleverd, omgebouwd of afgesteld op H-gas, maar niet ontworpen op of gecertificeerd voor de in Bijlage 3 van de concept regeling aangegeven verbrede distributie-Wobbe-banden van 47 (of zelfs 43,46?) – 55,7 (of zelfs 57,5?) MJ/m³(n): een variatie van top-top tenminste 17% en in uitzonderlijke situaties wel tot 28% !

Bij de huidige breedte van de Wobbe-banden leveren de toestelfabrikanten zo goed mogelijk maatwerk aan de grootverbruikers door toestellen te voorzien van afstel-instructies bij bekende Wobbe-index die zoveel mogelijk de veiligheid intact laten, onder uitdrukkelijke vermelding dat de betrouwbaarheid voor de

grote optredende Wobbe-banden niet onder alle omstandigheden kan worden gegarandeerd. Het risico bestaat, dat bij optredende storingen de afstelling aangepast wordt ter vergroting van de betrouwbaarheid onder compromittering van de veiligheid.

Zo hebben VGS leden bij enkele van deze grootgebruikers bestaande toestellen bewust lager afgesteld dan bij de keuring op regulier G20 (I2H) vastgesteld is, om extra ruimte te creëren om de vorming van het giftige CO en oververhitting enigszins op te vangen. Daarbij is uitdrukkelijk gezegd dat aan de onderkant van de band het mogelijk is dat toestellen in storing gaan vallen (uitgaan) en door de lagere brander belasting er (vooral onder in de band) mogelijk gebrek aan warmte capaciteit ontstaat.

Bij vergroting van de Wobbe-banden nemen de risico's van overschrijding van de grenzen van betrouwbaarheid en veiligheid alleen maar toe. De toestelfabrikanten distantiëren zich van elke aansprakelijkheid voor de gevolgen van toepassing van hun toestellen bij deze Wobbe-banden waarvoor de toestellen ontworpen noch gekeurd zijn.

Voor de toepassing van ruimteverwarmingstoestellen is verbreding van de Wobbe-banden voor H-gas niet acceptabel.

Noot 1: Gezamenlijke toestelfabrikanten van verschillende soorten (verwarmings-)apparatuur voeren momenteel een zgn. "Terugrekenproject E-band" uit ter bepaling van de distributiebanden die voor deze toestellen op basis van de omstandigheden en grensgassen bij de toestelkeuring verantwoord zijn. De resultaten van dit project worden in april 2014 verwacht en kunnen nader licht op deze materie werpen.

Noot 2: Door het nog ontbreken van bijlage 6 of anderszins is bijlage 3 onduidelijk. De suggestie wordt gewekt dat er buiten Noord- en Zuid-Holland en Groningen geen bovengrens voor de Wobbe bestaat. Ook is het raadselachtig hoe gas met waarden van $48,3 \text{ MJ/m}^3$ en lager kan worden afgeleverd als volgens bijlage 1 de ondergrens voor invoeding $49,9 \text{ MJ/m}^3$ bedraagt.

2. Zwavelgehalte

Het traditioneel aanwezige zwavelgehalte na odorisering bedraagt jaargemiddeld minder dan 10 mg/m^3 (n), vermoedelijk $6 \text{ à } 7 \text{ mg/m}^3$ (n). Tijdens de consultaties voor de gassamenstelling voor de verre toekomst heeft de branche reeds betoogd dat deze gemiddelde waarde van 10 mg/m^3 gehandhaafd dient te blijven. In de Kamerbrief van 12 maart 2012 over de gaskwaliteit voor de verdere toekomst is de historische praktijkwaarde al opgerekt naar 12 mg/m^3 . Een verdere verruiming is niet acceptabel uit oogpunt van belasting van toestellen.

Veel toestellen, waaronder HR-ketels (thans praktisch 100% van de CV-ketelmarkt), (condenserende) luchtverwarmers, donkere buisstralers (tijdens opwarmfase) en rookgasafvoeren zijn gevoelig voor aantasting en vervuiling door zwavelcorrosie. Dit is een cumulatief effect dat evenredig is met het gemiddelde zwavelgehalte. Jaargemiddelde zwavelgehalten van $16,5$ en zelfs $18,5 \text{ mg/m}^3$ (tabel pagina 19) zouden de levensduur en de onderhoudsintervallen verkorten met een factor $1,65$ tot $1,85$ ten opzichte van de huidige praktijk (Met de werkelijke jaargemiddelden zwavelgehalte, aan te leveren door de gasdistributiebedrijven, zouden de genoemde factoren beter kunnen worden gestaafd). Dergelijke factoren zijn niet acceptabel. Gevaarlijke situaties kunnen optreden bij bijvoorbeeld het onopgemerkt doorcorroderen van rookgasafvoeren en toestelonderdelen.

Ook de (uit oogpunt van energiebesparing veelbelovende) toepassing van warmtekrachttoestellen op basis van de brandstofcel zou worden gefrustreerd door een dergelijke verhoging. Deze brandstofcellen kunnen in het geheel niet tegen zwavel en zijn daarom voorzien van ontzwavelaars. De standtijden en onderhoudsintervallen van deze ontzwavelaars zouden met overeenkomstige factoren verkort worden, wat tot aanzienlijke kostenverhogingen zou leiden.

In Duitsland is het totaalzwavelgehalte juist drastisch beperkt tot maximaal 8 mg/m^3 . Het zou een slecht teken zijn als Nederland de andere kant op zou gaan.

De historische praktijk van minder dan 10 mg/m^3 (n) zwavel ná odorisatie dient als jaargemiddelde in de afleverspecificaties gehandhaafd te worden.

3. Wobbe-index G-gas op afleverpunten

- Noot 7 in Bijlage 4 geeft aan dat de waarden voor de Wobbe-indexen uurgemiddelden zijn. De veiligheid en betrouwbaarheid van verwarmingstoestellen wordt echter bepaald door momentane waarden, dus "uurgemiddelden" dient te worden vervangen door "momentane waarden".
- Verder komt het getrapte verloop voor de restrictie voor de Wobbe-index op basis van het gehalte koolstofdioxide niet overeen met het gestelde op pagina 101 van het rapport Vlamstabiliteit groen gas [Rapport "Vlamstabiliteit Groen Gas" van Kema door Van Rij en Levinsky, 9 november 2012]. In het bijzonder onder de 6% CO₂ dient de restrictie aan de Wobbe-index te worden voortgezet.
- Tenslotte is de betekenis van de exponent 11 bij de waarde van het maximale koolstofdioxidegehalte ($\leq 10,3^{11}$) onduidelijk.

4. Ontbrekende parameters

In het concept ontbreken als parameters waarden voor alle niet in de tabellen vermelde stoffen. Dit dient te worden ondervangen door aan te geven dat andere stoffen dan de vermelde niet mogen voorkomen, ofwel door een functionele eis te stellen dat alle andere stoffen niet mogen voorkomen in concentraties die de veiligheid, doelmatigheid of betrouwbaarheid van de toepassing van het gas negatief kunnen beïnvloeden.

5. Overige

- Ter verduidelijking van de definities van o.a. de Wobbe indices en calorische waarden zou een betere omschrijving passend zijn (bv Wobbe index op bovenwaarde, bij 0°C en 101,325 kPa) of een verwijzing naar een norm waarin deze definities goed vastliggen.
- Leveringsdrukken en wijzigende gassamenstelling worden belangrijker voor eenvoudige toestellen zonder gasdrukregelaar. In de kamerbrief van 12 maart 2012 over de gaskwaliteit voor de verdere toekomst worden de bandbreedte van de leveringsdrukken voor huishoudelijke aansluitingen wel genoemd. Overwogen moet worden of de leveringsdrukken mee gespecificeerd moeten worden in de tabellen van de bijlagen 3 en 4.
- In de tabellen van de bijlagen 1 en 3 staat bij het "Gehalte hogere koolwaterstoffen" een einddatum vermeld. Welke waarden na die datum worden gehanteerd wordt niet vermeld. Deze dienen toegevoegd te worden.

Hierbij hopen we u voldoende geïnformeerd te hebben, maar mochten er nog vragen zijn, horen we dat graag.

Hoogachtend,

Martijn Kerksen
FME-CWM, Branchemanager

Postbus 190
2700 AD Zoetermeer

